

APRÉNGUER A PORTAR SECORS

40 - SCIÉNCIAS E TÉCNICAS - SANTAT

L'istòria deus primèrs secors ei ligada a la de la medecina, especiaument a l'istòria de la reanimacion e de la cirurgia.

Le recors aus suenhs ei instinctiu austanlèu qu'ua nafradura apareish. Au briu de l'istòria de l'umanitat, totes los tipas de medecinas an existit, deus rites magics aus metòdes los mes scientifics e eficaces. Sabem que pendent la preistòria fracturas estón plan redusidas, que las operacions per trepanacions an permes a malauts de véser la sua vita perlongada.

En 400 avant J-C, Ipocrate pausa las basas de la medecina. Afirmar que las malaudias son fenomèns naturaus que se deven combàter dambe remèdis naturaus après aver observat lo malaut.

600 ans mes tard, pendent l'antiquitat romana, Galien, un doctor, hè descobèrtas anatomicas numerosas. Publica un manua de medecina que serà estudiat dinc au sègle XVIIau. Los romans sabèvan tirar fragments d'armas e tanben hèr néisher los nins per cesariana (aqueth nom «cesariana» seré balhat en omenatge aus Cesars neishuts per cesariana. Ei lo cas entau Scipion l'African, ajòu de Jules Cesar).

Cau esperar **le sègle XVIau** e Ambroise Paré entà que la cirurgia dita modèrna apareishe.

Au sègle XIXau, las recèrcas de Pasteur, la luta contra los gèrmes, « la pasteurizacion », permetèràn a la medecina e a la cirurgia de realizar progrès deus bèths.

Ei pendent aqueth sègle que lo secorisme apareish. **Lo 23 de decèrne de 1892,** la Societat deus Secoristas Franceses ei creada entà assegurar la susvita deus malauts e deus nafrats dinc a la venguda deu medecin. Aquera societat, basada sus la benvolença e la neutralitat, serà reconeguda d'utilitat publica e inspirarà en França lo secorisme modèrna.

Drin mes de d'ora, **en 1863 en Soïssa,** après aver constatat los desastres de la batalha de Solferino, ciutadans (dont Henri Dunant e Gustave Moynier que seràn decorats deu prèmi Nobel de la patz en 1901) fondon lo Comitè Internacionau de la Crotz Roja. Aqueth comitat internacionau ei eth consacrat a l'ajuda umanitària.

Dins situacions d'urgéncia o de cap a un accident, ei indispensable de saber realizar los bons gestes que permeten de solatjar la dolor o de salvar ua vita.

Aquiu quauques bons reflèxes a aquesir !

ALÈRTA E PROTECCION DE LAS POPULACIONS

En cas d'alèrta de tempèsta, o de pollucion, que cau protegir las populacions. Las bonas reaccions son :

- 1. se botar a l'acès dins un endret barrat
- 2. se confinhar en barrat e obstruïr totas las entradas d'aire
- 3. s'informar en escotar la ràdio (Ràdio França)

PROTECCION E ALÈRTA

En cas d'accident, que cau :

1. Localizar los dangèrs

- suprimir o escartar lo dangèr entà assegurar la proteccion deu sauvaire, de la victima e deus testimònis
- senhalar l'accident per triangles de securitat, dambe los « warnings »

2. Alertar

- contactar lo SAMU (15), los pompièrs (18), los secors europèus (112). Utilizar un telefòne o ua bòrna telefonica
- explicar la natura deu problèma
- localizar l'accident
- respóner a las questions, aplicar las consignas e ne racrochar que sus instruccions

EMORRAGIAS EXTÈRNAS

Dins lo cas d'ua plaga e de sagnaments abondoses que cau :

- comprimar de tira l'endret que sagna
- alongar la victima

- alertar los secors
- se hè besonh, hèr un pensament compressiu si lo sauvaire se dèu desplaçar entà balhar l'alèrta en l'abséncia de testimòni.

Au moment d'un sagnament de nas, se cau assetar, se cabejar, se mocar. Comprimar las nasics (10 mn).
Demandar un avís mediau.

PÈRTA DE CONEISHENÇA

Se quauqu'un perd coneishença, que cau :

- hèr un bilanç de consciéncia « Draubishètz los uelhs ! Sarratz-me la man ? »
- alongar la persona sus l'esquia
- desliurar las vias aerianas
- hèr un bilanç respiratòri

Se la victima ei inconscienta e aleda, alavetz

- plaçar en posicion establa suu costat (PLS posicion laterala de securitat)
- alertar los secors
- caperar
- susvelhar la respiracion

PLAGAS SIMPLAS

Entà ua plaga simpla, que cau :

- se lavar las mans
- netejar la plaga dambe l'aiga, e s'ac cau dambe un pauc de sabon
- desinfectar, protegir per un pensament
- verificar la vaccinacion antitetanica

BRUTLADURAS

En cas de brutladura, que cau :

- refredir la susfàcia cramada per riulejament d'aiga temperada, au mes tard dins las 30 mn
- avalorar la gravitat de la brutladura : grèva se la brutladura ei superiora a la mitat de la pauma de la man de la victima

Si la brutladura ei grèva, que cau demandar un avis mediau e seguir las consignas.

Si la brutladura ei simpla, que cau refredir dinc a disparicion de la dolor, ne pas traucar las boishòrlas e protegir dambe un pensament estèrle.

http://cache.media.eduscol.education.fr/file/Securite/00/8/Referentiel_interne_PSC1_EN_2012_227008.pdf

FRISA CRONOLOGICA

LEXIC

SECORISME

assisténcia qu'aufrish suenhs d'urgéncia a un blaçat.

UMANITARI

ajuda portada aus òmes dins lo besonh o dins la detressa.

PASTEURIZACION

procediment que permet d'eliminar las bacterias o los gèrmes patogèns per un grad e un temps de cauhatge especifics.

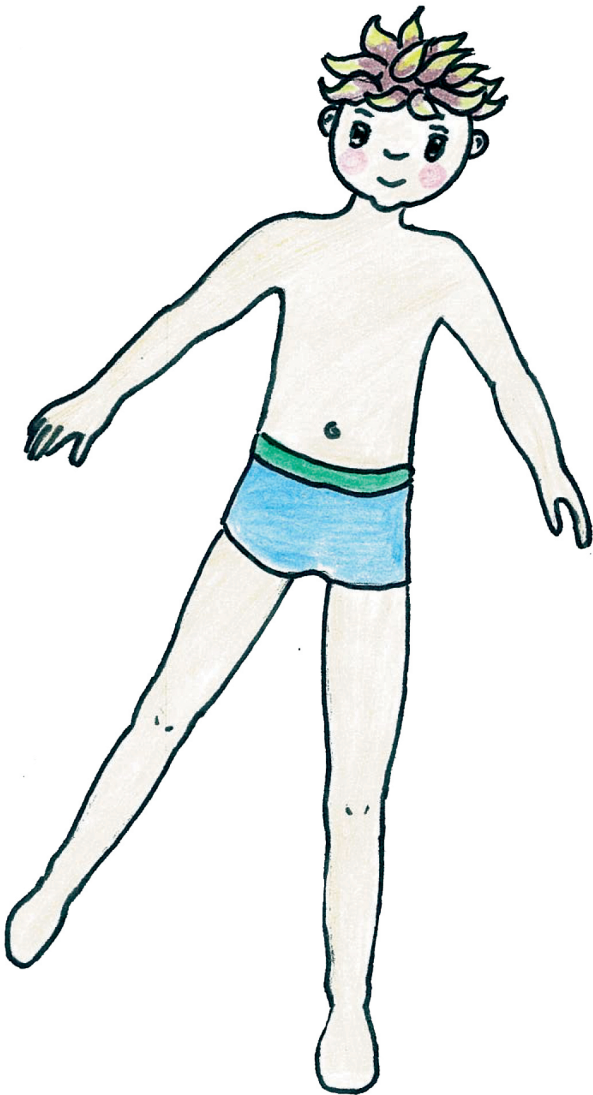
TREPANACION

procediment que consistish a practicar ua draubertura, lo mes sovent dins la boeita craniana.

QUESTIONS

1. Au moment d'un accident, quina ei la prumèra causa a hèr ?
2. Quan òm sagna deu nas, dins quin sens se cau cabejar ?
3. Au moment d'un pèrta de coneishença, quan la victima aleda, dins quina posicion cau plaçar lo malaut ?
4. Entà ua brutladura simpla qué cau hèr ?

ACTIVITATS

1. **Plaça correctament las partidas deu còs :**

Lo peu, lo cap, la man, lo pitre, lo vente, lo pompilh, lo pé, lo calhivar, lo jolh, lo coide, lo braç.

2. **Bota aqueras situacions dins l'òrdre au moment d'ua pèrta de coneishença.**
 - caperar

- hèr un bilanç respiratòri
- alongar la persona sus l'esquia
- desliurar las vias aerianas
- alertar los secors
- hèr un bilanç de consciéncia « Draubishètz los uelhs ! Sarratz-me la man ? »
- susvelhar la respiracion
- plaçar en posicion establa suu costat (PLS posicion laterala de securitat)

Erasmus+

CE PROJET A ÉTÉ FINANCÉ AVEC LE SOUTIEN DE LA COMMISSION EUROPÉENNE

ACPPG

Editions ACPPG